

Veilig oefenmateriaal: een gezonde zaak

Weekmakers (ftalaten) worden gebruikt als grondstof van fysiotherapeutisch oefenmateriaal. Het materiaal kan daardoor goed worden verwerkt in het productieproces. Het gebruik van weekmakers is echter omstreden. Ze worden onvoldoende afgebroken en kunnen daardoor in de voedselketen terechtkomen. Er zijn daarom binnen de EU nieuwe richtlijnen van kracht.

De EU heeft een uitgebreide risicobeoordeling laten uitvoeren van het gebruik van ftalaten in speelgoed. De conclusie is dat sommige ftalaten niet gebruikt mogen worden in speelgoed en kinderverzorgingsartikelen (2-5). Drie ftalaten zijn ingedeeld als reproductietoxisch. Dat wil zeggen dat ze effecten hebben op de ontwikkeling en voortplanting.

Weekmakers zijn risicovol

Uit onderzoek blijkt dat het gebruik van weekmakers leidt tot genitale abnormaliteiten bij jongens. In dit onderzoek werden moeders-in-verwachting onderzocht bij wie in de urine toegenomen hoeveelheden ftalaten waren gemeten. Bij de zonen die deze moeders baarden, werden vaker abnormaliteiten in de genitale ontwikkeling geconstateerd, zoals een kleinere anogenitale afstand anus-scrutum, een kleiner scrotum en penis en een toegenomen kans op niet-ingedaalde testikels (7-10).

Ander onderzoek toont aan dat langdurige blootstelling van ratten aan het ftalaat DINP leidt tot gewichtstoename van de lever en nieren. Sommige ftalaten kunnen mogelijk kanker veroorzaken. Daarnaast is blootstelling aan DEHP in verband gebracht met leverkanker bij knaagdieren (6). De EU heeft daarom geconcludeerd dat deze weekmakers risicovol zijn, en besloten de regels verder aan te scherpen. Het gebruik van gevaarlijke weekmakers wordt zelfs uitdrukkelijk verboden (11).

Het goede voorbeeld

Uit recent Duits onderzoek blijkt echter dat veel leveranciers niet bereid of in staat zijn de nieuwe richtlijnen te volgen. De richtlijnen zijn sinds januari 2007 binnen de EU van kracht. TOGU, een Duitse producent van oefenmateriaal en ballen binnen de fitness en fysiotherapie, heeft na het onderzoek een verklaring uitgegeven waarin wordt gewaarschuwd voor gebruik van gevaarlijke weekmakers.

TOGU investeert al jaren in onderzoek naar veilig oefenmateriaal en verantwoorde en veilige productiemiddelen. Niet alleen worden er geen verboden weekmakers in de productie gebruikt, ook zware metalen in de compositie van ballen worden vermeden. Daardoor zijn de ballen 100% recyclebaar.

ARMA Sport, een andere Duitse fabrikant van oefenmatten, heeft het voorbeeld gevolgd en maakt veilige matten zonder verboden weekmakers. Er zijn dus producenten die investeren in veiligheid en milieu. Hopelijk zullen er meer volgen.

Waarschuwing

Een kleine enquête onder Nederlandse fysiotherapeuten en fitnessinstellingen leert dat vrijwel niemand zich bewust is van de risico's van weekmakers. Ook is men niet op de hoogte van de EU-richtlijnen. Men weet zelfs niet welke producten weekmakers bevatten en welke risico's ze met zich meebrengen. Er worden momenteel veel oefenmaterialen en oefenballen gebruikt die de gebruikers aan onnodig risico blootstellen.

We raden gebruikers van oefenmateriaal, ballen en matten aan om hun leveranciers te vragen of ze de EU-richtlijnen volgen en of er gevaarlijke weekmakers in hun producten worden gebruikt. Deze weekmakers zijn immers uitdrukkelijk verboden en kunnen onder bepaalde omstandigheden tot schadeclaims leiden.

Veilig oefenmateriaal, ballen en matten van TOGU en ARMA zijn in Nederland te verkrijgen bij Bodybow-Holland. Voor meer informatie: www.bodybow.nl of bel naar: 030 - 604 35 52.

Kijk voor de geraadpleegde literatuur bij dit artikel op: www.movemens.nl

- 1 Gewijzigde Richtlijn 76/769/EEG met ingang van 16 januari 2007. De lidstaten dienen uiterlijk op 16 juli 2006 de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen vast te stellen en bekend te maken die nodig zijn om aan deze richtlijn te voldoen. Zij stellen de Commissie daarvan onverwijld in kennis. Zij passen die bepalingen toe met ingang van 16 januari 2007.
- 2 Santillo D, Labunska I, Davidson H, Johnston P, Strutt M and Knowles O. Consuming Chemicals. Hazardous chemicals in house dust as an indicator of chemical exposure in the home. Greenpeace Research Laboratories Technical Note 01/2003; 2003
- 3 ECPI European Council for Plasticizers and Intermediates: <http://www.ecpi.org/> (information retrieved May 2005).
- 4 Peters RJB. Hazardous Chemicals in Precipitation. TNO report R2003/198; 2003.
- 5 CDC. Second National Report on Human Exposure to Environmental Chemicals. Centers for Disease Control and Prevention, National Center for Environmental Health. NCEH Pub. No. 02-0716, Revised March 2003; <http://www.cdc.gov/exposurereport/pdf/secondNER.pdf>
- 6 Seo KW, Kim KB, Kim YJ, Choi JY, Lee KT, Choi KS. Comparison of oxidative stress and changes of xenobiotic metabolizing enzymes induced by phthalates in rats. Food Chem Toxicol 2004;42(1):107-14.
- 7 Park JD, Habeebu SSM, Klaassen CD. Testicular toxicity of di-(2-ethylhexyl)phthalate in young Sprague-Dawley rats. Toxicology 2002;171:105-115.
- 8 Ema M, Miyawaki E. Effects on development of the reproductive system in male offspring of rats given butyl benzyl phthalate during late pregnancy. Reprod Toxicol 2002;16:71-76.
- 9 Mylchreest E, Sar M, Wallace DG, Foster PMD. Fetal testosterone insufficiency and abnormal proliferation of Leydig cells and gonocytes in rats exposed to di(n-butyl) phthalate. Reprod Toxicol 2002;16:19-28.
- 10 Swan SH, Katharina MM, Liu F, Stewart SL, Kruse RL, Calafat AM, Mao CS, Redmon JB, Ternand CL, Sullivan S, Teague JL. Decrease in anogenital distance among male infants with prenatal phthalate exposure. Environ Health Perspect 2005; June 2005; <http://ehp.niehs.nih.gov/docs/2005/8100/abstract.pdf>
- 11 European Parliament Press service document The Week: 4 July 2005 www2.europarl.eu.int